

В. О. Козловський

ВИРОБНИЧИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

В. О. Козловський

ВИРОБНИЧИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Електронний навчальний посібник
Видання 3-є, перероблене та доповнене

Вінниця
ВНТУ
2025

УДК 658.5:005] (075.8)
К59

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 8 від 30.01.2025 р.)

Рецензенти:

Н. П. Карачина, доктор економічних наук, професор

В. В. Зянько, доктор економічних наук, професор

І. В. Заюков, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та публічного управління Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

Козловський, В. О.

К59 Виробничий менеджмент : навчальний посібник [Електронний ресурс] / Козловський В. О. – [Вид. 3-є, перероб. та доп.]. – Вінниця : ВНТУ, 2025. – (PDF, 133 с.)

ISBN 978-617-8163-46-4 (PDF)

В навчальному посібнику викладено основи теорії і практики застосування виробничого менеджменту на підприємствах України.

Може бути використаний здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент виробничої та комерційної діяльності» під час вивчення навчальної дисципліни «Виробничий менеджмент».

УДК 658.5:005] (075.8)

ISBN 978-617-8163-46-4 (PDF)

© ВНТУ, 2025

З М І С Т

Вступ.....	4
1 Побудова виробничої системи підприємства та розрахунок рівня її функціональності	5
2 Визначення рівня прогресивності і оптимальності виробничої структури підприємства	16
3 Визначення типу виробництва та розрахунок його організаційно-технічного рівня	27
4 Розрахунок оптимального варіанта розміщення технологічного обладнання	38
5 Розрахунок тривалості технологічного циклу простого виробничого процесу	44
6 Розрахунок тривалості технологічного циклу складного виробничого процесу	57
7 Розрахунок основних параметрів безперервно-потоккових ліній.....	64
8 Розрахунок безперервно-потоккових ліній з робочим та розподільчим конвеєром	72
9 Розрахунок основних параметрів прямопотоккових ліній	79
10 Розрахунок основних параметрів багатопредметних потоккових ліній	88
11 Економічне обґрунтування доцільності здійснення у виробничому менеджменті операції «мерджер»	99
12 Аналізування динаміки зміни абсолютних економічних і фінансових показників діяльності виробничого підприємства.....	106
13 Аналізування динаміки зміни відносних економічних і фінансових показників діяльності виробничого підприємства.....	111
14 Матеріальне стимулювання менеджерів виробничого підприємства за покращення певних абсолютних показників діяльності	114
15 Матеріальне стимулювання менеджерів підприємства на основі певної сукупності показників	123
Література	132

ВСТУП

Для забезпечення подальшого розвитку економіки Україні украй важливими є запровадження на вітчизняних підприємствах передових досягнень виробничого менеджменту, оскільки істотно розширилося і ускладнилося коло завдань, які потрібно вирішувати на підприємствах в умовах загострення конкурентної боротьби, глобалізації світової економіки тощо, а для України – подолання наслідків військової агресії росії. Щоб ефективно управляти виробничими підприємствами в цих складних умовах, менеджери потрібно мати чітко визначені цілі, активно використовувати досягнення теорії і практики сучасного менеджменту, забезпечувати раціональне використання вітчизняного й закордонного досвіду в організації, плануванні й управлінні виробництвом.

Саме виробничий менеджмент дає знання, які потрібні менеджеру сучасного виробничого підприємства. Об'єктом виробничого менеджменту є процес виробництва матеріальних благ, а предметом вивчення дисципліни «Виробничий менеджмент» є безпосереднє управління окремими складовими цього процесу, який охоплює такі функції, як організування виробництва (основного, допоміжного та обслуговуючого), планування виробництва, мотивування виробництва, аналізування, контролювання та регулювання виробництва тощо, які здійснюються за допомогою використання характерних у виробництві форм, методів, моделей тощо.

Менеджер, який працює на виробництві, має знати основні положення виробничого менеджменту, вміти швидко та кваліфіковано вирішувати різноманітні питання, що постійно виникають у виробничій діяльності підприємства.

Тому метою цього навчального посібника є закріплення у здобувачів низки важливих теоретичних положень виробничого менеджменту та набуття практичних навичок з вирішення актуальних питань, з якими може зіткнутись менеджер у процесі здійснення на підприємстві виробничої діяльності, управління виробничими підрозділами підприємства і самим підприємством тощо.

Цей посібник написаний автором за результатами викладання на кафедрі ЕПВМ дисципліни «Виробничий менеджмент» (та споріднених дисциплін) протягом останніх 20-ти років (2005-2025 роки) і є 3-м виданням (переробленим і доповненим). Зрозуміло, що цей посібник з об'єктивних причин не може увібрати в себе всі складові сучасного виробничого менеджменту, але безумовно має допомогти здобувачам опанувати та зрозуміти його конкретні форми і методи, сформувані у здобувачів наукове управлінсько-економічне мислення і практичні навички його реалізації тощо.

Окремі теми цього посібника присвячені вивченню питань, що пов'язані з організуванням виробництва, а інші – з плануванням виробництва, мотивуванням підприємства та його менеджерів, аналізуванням окремих сторін діяльності виробничого підприємства тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козловський В. О. Виробничий менеджмент. Практикум : навч. посібник. Частина 1. Видання 2-ге, доповн. та перероблене. Вінниця : ВНТУ, 2005. 154 с.
2. Козловський В. О., Козловський С. В. Виробничий менеджмент. Практикум : навч. пос. Частина 2. Вінниця : ВНТУ, 2005. 168 с.
3. Давидова О. Ю. Організація виробництва : підручник. Х. : Світ книг, 2021. 266 с.
4. Редкін О. В. Виробничий та операційний менеджмент : навч. посібник. Полтава : НУ ПП ім. Ю. Кондратюка, 2020. 552 с.
5. Гевко І. Б. Операційний (виробничий) менеджмент: конспект лекцій. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 128 с.
6. Маркіна І. А., Помаз О. М., Помаз Ю. В. Операційний менеджмент. Полтава : ПДАА, 2018. 224 с.
7. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва : навч. посібник. Х. : Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.
8. Запорожець Г. В., Кучер М. М., Ревенко Н. Г. Виробничий менеджмент : навч. посіб. для самост. вивч. дисц. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2010. 209 с.
9. Виробничий менеджмент. Навчально-методичний комплекс дисципліни : навчальний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавр, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньою програмою «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / уклад. Т. А. Коцко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. 60 с.
10. Бутко М. П. Виробничий менеджмент : підручник. К. : Видавництво «ЦУЛ», 2019. 420 с.

Навчальне видання

Володимир Олександрович Козловський

ВИРОБНИЧИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Навчальний посібник

Рукопис оформлено *В. Козловським*

Редактор *Т. Старічек*

Оригінал-макет виготовлено *Т. Старічек*

Підписано до видання 16.05.2025 р.

Гарнітура Times New Roman.

Зам. № P2025-078.

Видавець та виготовлювач

Вінницький національний технічний університет,

Редакційно-видавничий відділ.

ВНТУ, ГНК, к. 114.

Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021.

press.vntu.edu.ua;

E-mail: irvc.vntu@gmail.com.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.